

Dokumentasjonsunderlag for overordna analyse

Trøndelag fylkeskommune

Mars 2018

Innledning

Dette dokumentet er utarbeidet på oppdrag av kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune. Dokumentet skal inngå i dokumentasjonen rundt overordna analyse, som skal ligge til grunn for Plan for forvaltningsrevisjon. Revisjon Midt-Norge ble invitert til et møte med sekretariatet den 21.02.2018, hvor vi fikk i oppdrag å fremskaffe statistikk og informasjon fra risiko- og vesentlighetsvurderinger innen den finansielle revisjonen.

Dokumentasjon

Dette dokumentet er ikke en fullstendig overordna analyse, eller helhetlig risiko- og vesentlighetsanalyse, men et begrenset dokumentasjonsgrunnlag på bakgrunn av kontrollutvalget og sekretariatets oppdrag. Statistikken vi har fremskaffet er i hovedsak hentet fra KOSTRA. Vi har dessuten hentet statistikk fra Utdanningsdirektoratet, som gjelder resultater for videregående opplæring og resultater fra elevundersøkelsen. Sentralt i vår framstilling er likheter og ulikheter mellom de to tidligere fylkeskommunene. Det er viktig å være oppmerksom på at noen ulikheter kan skyldes politiske mål og prioriteringer. Det har ligget utenfor vårt oppdrag å ta hensyn til det. I tabellene har vi ikke tall for landsgjennomsnittet, eller andre sammenligninger, men vi har lenket til slike tall i kommentarene til de ulike tabellene.

Finansiell revisjon – risiko og vesentlighetsanalyse

Fylkeskommunen er en stor organisasjon som er delt inn i virksomheter. Virksomhetene har stor grad av selvstendighet. Fylkeskommunen kan i stor grad sammenstilles med et stort konsern, der hver virksomhet kan sammenlignes med et AS. Ved driftsrapporteringene blir regnskapet konsolidert.

Mye av produksjonen av regnskapsbilag foregår ute på virksomheten, og det er derfor helt nødvendig at mye av revisjonen blir utført på virksomhetsnivå. Det er som regel 5 virksomheter som blir besøkt hvert år. Dette rulleres slik at i løpet av en gitt tidsperiode skal eksempelvis alle videregående skoler ha vært besøkt.

At fylkeskommunen er såpass diversifisert gir en risiko i forhold til at det stilles store krav til hver virksomhet. Dette fordi de håndterer mye av økonomien selv. Det kan være utfordrende for sentraladministrasjonen å ha full oversikt over hva som foregår ute på virksomhetene til enhver tid.

Sysselsatte i fylkeskommunen

1. Sysselsatte i antall og prosent innen ulike sektorer

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Antall avtalte årsverk i fylkeskommunen i alt	2487,1	1507,2	2499,0	1503,6
Antall avtalte årsverk eksklusive lange fravær i fylkeskommunen i alt	2299,1	1403,0	2288,7	1405,9
Antall sysselsatte i fylkeskommunen i alt	3007,0	1789,0	2978,0	1764,0
Andel avtalte årsverk i fylkeskommunens administrasjon	12,0	15,6	12,2	15,4
Andel avtalte årsverk i videregående opplæring	79,2	77,2	78,8	76,6
Andel avtalte årsverk i tannhelsetjenesten	7,8	7,2	8,0	7,8
Andel avtalte årsverk i fylkeskommunal kultur	1,0	0,0	1,0	0,2

Kilde: KOSTRA

De tre første radene viser totalt antall ansatte i de to fylkeskommunene i 2015 og 2016. Den første raden viser totalt tall på årsverk, den neste viser antall årsverk unntatt lange fravær, og den tredje kolonnen viser totalt antall sysselsatte. Videre ser vi andelen årsverk i de ulike sektorene. NTFK har noe høyere andel årsverk i fylkeskommunens administrasjon enn STFK. Fordelingen av årsverk er ellers nokså lik.

Økonomiske nøkkeltall – finansiell revisjon

2. Økonomiske nøkkeltall

	2015	2015	2016	2016
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Netto dr.resultat i prosent av brutto driftsinntekter	7,1	7,3	8,2	6,9
Disp.fond i prosent av brutto driftsinntekter	6,7	6,2	8,5	7,6
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	175,8	157,0	194,9	155,2
Bruk av lån (netto) i prosent av brutto investeringsutgifter	1,2	53,3	89,9	36,9
Netto lånegjeld pr innbygger	13.318	2.238	15.512	19.637

Kilde: KOSTRA

Tabellen viser at både NTFK og STFK har et netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter som ligger over sammenligningsfylkene og landet for øvrig. Det er anbefalt at netto driftsresultat skal være minst 4 %. Trøndelagsfylkene lå omtrent likt i 2015. I 2016 har Nord-Trøndelag en reduksjon, mens Sør-Trøndelag hadde en økning. Økningen i Sør-Trøndelag er større enn reduksjonen i Nord-Trøndelag. Netto driftsresultat viser driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntekter (øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter) er trukket fra. Resterende utgifter må dekkes av de frie inntektene (skatteinntekter og rammetilskudd).

Disposisjonsfond målt i forhold til brutto driftsinntekter økte både Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag, og ligger omtrent likt med landet for øvrig. Fra budsjett 2018 økonomiplan 2019-2021 er revisor kjent med at det forventes en betydelig reduksjon av fylkeskommunens disposisjonsfond.

Bruk av lån målt i forhold til brutto investeringer ligger over [landet for øvrig](#), og mens måletallet for Nord-Trøndelag viser en reduksjon, viser samme tall for Sør-Trøndelag en betydelig økning.

Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter ligger over gjennomsnittet i landet for øvrig. Tabellen viser at langsiktig gjeld i Sør-Trøndelag utgjør en større andel av brutto driftsinntekter sammenlignet med Nord-Trøndelag. Netto lånegjeld pr innbygger ligger også betydelig over gjennomsnittet i landet for øvrig, mens det er liten forskjell mellom de to Trøndelagsfylkene i 2016. Nord-Trøndelag hadde en betydelig vekst i netto lånegjeld pr innbygger fra 2015 til 2016. Det forventes en betydelig økning i lånegjelden i økonomiplanperioden.

Det er forventet en svak stigning i rentenivået i Norge i planperioden. Trøndelag fylkeskommune vil få økte rentekostnader, både som en følge av økt rentenivå og økning i lånegjeld.

Tall fra tidligere år viser at begge fylkene har betalt avdrag ut over lovens minstekrav. Dette prinsippet planlegges videreført, men med økt gjeldsbelastning vil det bli utfordrende å ligge over lovens minstekrav.

Fylkestinget i Nord-Trøndelag har vedtatt ny utbyttmodell for NTE (sak 9/16) og vedtok videre å overdra eierskapet i NTE til kommunene (sak 10/17). Bruk av NTE-pengene ivaretas gjennom videreføring av opprinnelige budsjettvedtak i NTFK. Inntektsbortfallet er betydelig.

Risiko- og vesentlighetsanalyser i den finansielle revisjonen har avdekket at avgiftsområdet og lov om offentlige anskaffelser er områder hvor det har vært utfordringer de siste årene. Det er bestilt en forvaltningsrevisjon med tema offentlige anskaffelser.

Videre er fylkesvegeregnskapet en særegen transaksjonsklasse for fylkeskommunen. Statens veivesen (SVV) fører regnskap og har styring med vegprosjektene og fylkeskommunen laster kun inn regnskapsfiler fra SVV. Fylkesvegeregnskapet har blitt bedre med årene, men stadig skjer det ting som gjør at risikobildet endres. Eksempelvis har Riksrevisjonen uttalt at de ikke lengre ville rapporterer til fylkesrevisorene vedr testing av internkontroll i SVV. Det må derfor legges en annen revisjonsstrategi innenfor den finansielle revisjonen for regnskapsåret 2017.

Videregående opplæring

3. Utgifter til utdanning¹

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Brutto investeringsutgifter til utdanning i fylkeskommunen, per innbygger, konsern	1294	947	2062	1404
Netto driftsutgifter til utdanning i fylkeskommunen, per innbygger 16-18 år, konsern	154180	184359	160104	189825
Andel netto driftsutgifter til utdanning i fylkeskommunen av samlede netto driftsutgifter, konsern	50,7	49,7	51,4	49,7

Kilde: KOSTRA

Tabell 1 viser at Sør-Trøndelag fylkeskommune (STFK) har hatt høyere investeringsutgifter innen videregående opplæring enn Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) og gjennomsnittet for [landet uten Oslo](#). NTFK har hatt høyere driftskostnader enn STFK og landsgjennomsnittet. Driftsutgiftene til utdanning utgjør om lag halvparten av de samla netto driftsutgiftene i begge fylkene. Det er litt under landsgjennomsnittet, som har ligget på over 52 %.

¹ I 1000 NOK og prosent (andel)

4. Elever og lærlinger i videregående opplæring

	2015	2016	2015	2016
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andelen i videregående opplæring som er i opplæring i skole, bostedsfylke	80,4	77,5	79,9	76,1
Andelen i vgo som er i fagopplæring, bostedsfylke	19,3	21,8	19,8	23,9
Andelen elever og lærlinger som er i studieforberedende utdanningsprogram, bostedsfylke	48,1	42,0	49,8	41,4
Andelen elever og lærlinger som er i yrkesfaglige utdanningsprogram, bostedsfylke	51,9	58,0	50,2	58,6
Andel elever som går på skole utenfor bostedsfylke	2,7	3,7	2,6	4,0
Andel lærlinger som har læreplass utenfor bostedsfylke	9,5	14,9	9,1	14,5
Andel av søkere til lærlingeplass som har blitt lærlinger per 1.10	72,3	69,0	77,0	67,7

Kilde: KOSTRA

De største forskjellene mellom STFK og NTFK i tabell 2 er at andelen elever på studiespesialiserende utdanningsprogram er høyere i STFK, og følgelig høyere på yrkesfag i NTFK. Tallene for STFK er på nivå med [landsgjennomsnittet](#). Videre ser vi at det har vært flere som har tatt fagopplæring utenfor bostedsfylket i NTFK enn i STFK. Dette kommer særlig fram dersom en ser på andel lærlinger utenfor bostedsfylke. Vi kan dessuten se av tabellen at det er en høyere andel av søkerne til lærlingeplass som har blitt lærlinger i STFK enn i NTFK, og andelen er høyere for landsgjennomsnittet enn for begge fylkeskommunene.

5. Produktivitet i videregående opplæring²

	2015	2016	2015	2016
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Korrigerte brutto driftsutgifter opplæring i skole per elev	148234	170681	152262	178816
Korrigerte brutto driftsutgifter alle utdanningsprogram per elev	74839	90697	74942	93226
Lønnsutgifter per elev, alle utdanningsprogram	69705	81129	70221	82930
Studieforberedende utdanningsprogram, pr Elev	63602	73986	63001	74961
Lønnsutgifter per elev, studieforberedende utdanningsprogram	61065	68861	60727	69887
Yrkesfaglige utdanningsprogram, per elev	89540	107340	91268	108917
Lønnsutgifter per elev, yrkesfaglige utdanningsprogram	80908	93552	83189	94007
Oppfølgingstjenesten og pedagogisk psykologisk tjeneste per elev	2413	1816	2601	2434
Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring per elev, konsern	11315	11725	13144	12594

Kilde: KOSTRA

Tabell 3 viser at NTFK gjennomgående har hatt høyere utgifter til opplæring innenfor alle områdene. Unntaket er utgifter til oppfølgingstjenesten og pedagogisk psykologisk tjeneste, der STFK har hatt høyere enhetsutgifter. Videre hadde STFK høyere utgifter til spesialundervisning i 2016, mens de to fylkeskommunene hadde tilnærmet like høye utgifter til dette i 2015. Utgiftene er gjennomgående lavere for STFK enn for landsgjennomsnittet, og høyere for NTFK.

6. Eksamen fellesfag, skoleåret 2016-2017

	NTFK	STFK
Matematikk 1P-Y yrkesfaglig eksamen	3,4	3,7
Matematikk 1P studieforberedende eksamen	1,5	2,3
Matematikk 2P studieforberedende eksamen	2,8	2,7
Matematikk 2P-Y påbygg eksamen	2,9	2,8
Matematikk 1T studieforberedende eksamen	3,3	3,4
Norsk yrkesfaglig eksamen	3,7	3,5
Norsk hovedmål studieforberedende eksamen	3,4	3,5
Norsk sidemål studieforberedende eksamen	3,2	3,1
Norsk hovedmål påbygg eksamen	2,8	2,8
Norsk sidemål påbygg eksamen	2,7	2,7
Engelsk studieforberedende	3,3	3,6
Engelsk yrkesfaglig eksamen	3,1	3,1
Fransk 2 eksamen	3,1	3,5
Spansk 2 eksamen	3,3	3,6
Tysk 2 eksamen	3	3,3

Kilde: Udir.no/skoleporten

² Korrigerte brutto driftsutgifter/lønnsutgifter

Tabellene 4 – 6 er hentet fra Utdanningsdirektoratet (udir.no/skoleporten). Vi har tatt utgangspunkt i tallene for siste rapporterte skoleår. Når det gjelder eksamensresultatene for matematikk, studieforbereende fag på ulike trinn, så lå resultatene for begge fylkene likt, eller under [landsgjennomsnittet](#). Begge fylkene lå over landsgjennomsnittet når det gjaldt eksamensresultatene for matematikk 1 P-Y. Det samme gjaldt matematikk 2 P-Y, påbygg.

Når det gjaldt norsk, så lå STFK, i likhet med NTFK, over landsgjennomsnittet innen yrkesfag, mens resultatet var likt med landsgjennomsnittet (STFK), og under landsgjennomsnittet (NTFK) innen studieforbereende fag. Når det gjaldt norsk påbygg (begge målformer) lå begge fylkene likt med landsgjennomsnittet.

Begge fylkeskommunene lå under landsgjennomsnittet på eksamensresultat for engelsk studieforbereende. Resultatene for resultatene for engelsk yrkesfag lå likt med landsgjennomsnittet for begge fylkeskommunene. Når det gjaldt eksamensresultatene for de andre språkfagene (fransk 2, spansk 2 og tysk 2), var resultatene for NTFK svakere for alle fagene, enn STFK og landsgjennomsnittet, og for STFK var det sterkere resultat for fransk og spansk, og svakere enn landsgjennomsnittet for tysk.

7. Gjennomsnittlig standpunktkarakter på fellesfag, skoleåret 2016-2017.

	NTFK	STFK
Matematikk 1P-Y yrkesfaglig standpunkt	3,4	3,4
Matematikk 1P studieforbereende standpunkt	3,5	3,5
Matematikk 2P studieforbereende standpunkt	3,7	3,6
Matematikk 2P-Y påbygg standpunkt	3,5	3,4
Matematikk 1T-Y yrkesfaglig standpunkt	.	3,7
Matematikk 1T studieforbereende standpunkt	4,0	4,0
Norsk yrkesfaglig standpunkt	3,6	3,7
Norsk hovedmål studieforbereende standpunkt	3,8	4,0
Norsk sidemål studieforbereende standpunkt	3,5	3,8
Norsk hovedmål påbygg standpunkt	3,5	3,3
Norsk sidemål påbygg standpunkt	3,2	3,1
Engelsk studieforbereende standpunkt	4,2	4,4
Engelsk yrkesfaglig standpunkt	3,4	3,7
Samfunnsfag standpunkt	4,0	4,0
Naturfag yrkesfaglig standpunkt	3,6	3,6
Naturfag studieforbereende standpunkt	4,3	4,3
Naturfag påbygg standpunkt	3,7	3,8
Fransk 2 standpunkt	3,7	4,0
Spansk 2 standpunkt	4,0	4,1
Tysk 2 standpunkt	3,8	4,0

Vi har også sammenlignet standpunktkarakterene. Tabell 5 viser resultatene for de to fylkene. Vi kommenterer dessuten resultatene opp mot det [nasjonale snittet](#). Når det gjelder standpunktkarakterene i matematikk, begge utdanningsprogram, så ligger de to fylkene nokså likt, men med litt bedre gjennomsnittsskår for NTFK på 2 P studieforbereende og 2 P-Y påbygg. Resultatene er likt med, eller bedre enn landsgjennomsnittet. Unntaket er matematikk 1 T-Y (yrkesfag), der gjennomsnittsresultatet for NTFK ikke kommer fram (skjult) og resultatet for STFK er dårligere enn det nasjonale snittet. Når det gjelder norsk, er det slik

at gjennomsnittresultatene for NTFK har vært svakere i norsk yrkesfag, norsk hovedmål – studieforbereidende og norsk sidemål studieforbereidende. For STFK har gjennomsnittresultatene for disse fagene vært likt eller bedre enn landsgjennomsnittet. Når det gjelder norsk påbygg (både hovedmål og sidemål) hadde NTFK bedre resultat enn STFK og landsgjennomsnittet, og STFK hadde svakere gjennomsnittresultat enn landsgjennomsnittet. I engelsk var gjennomsnittet for standpunktkarakterene lavere for NTFK enn for STFK og landsgjennomsnittet (både studieforbereidende og yrkesforberegende). STFK hadde høyere standpunktkarakterer i disse fagene enn landsgjennomsnittet. De to fylkeskommunene har likt gjennomsnittresultat for samfunnsfag, men ligger lavere enn landsgjennomsnittet for dette faget. Begge fylkeskommunene ligger likt med landsgjennomsnittet når det gjelder standpunkt for naturfag – yrkesfag, og begge har bedre gjennomsnittresultat i naturfag for studiespesialisering og påbygg. STFK hadde best resultat av de to fylkeskommunene i naturfag – påbygg. Når det gjelder språkfagene fransk 2, spansk 2 og tysk 2, så var standpunktkarakterene i gjennomsnitt bedre i STFK enn i NTFK. I spansk var resultatet for STFK bedre enn landsgjennomsnittet, mens det var svakere i fransk og spansk.

8. Elevundersøkelsen.

	NTFK	STFK
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,5
Trivsel	4,3	4,3
Utdanning og yrkesveiledning -	3,5	3,3
Mestring	4,0	4,0
Felles regler	4,0	4,0
Faglig utfordring	4,3	4,3
Mobbet av andre elever på skolen ³	1,2	1,2
Vurdering for læring	3,4	3,4
Motivasjon	3,8	3,7
Støtte fra lærerne	4,2	4,1
Støtte hjemmefra	3,9	3,9
Læringskultur	4,0	3,9

³ På denne indikatoren er 1 best og 5 dårligst

I tabell 6 presenterer vi overordna resultat fra elevundersøkelsen. Når det gjelder de to fylkeskommunene kan en merke seg at NTFK gjennomgående har bedre eller lik skår med STFK. NTFK skårer høyere på elevdemokrati og medvirkning, utdanning- og yrkesveiledning, motivasjon, støtte fra lærere og læringskultur. De skårer likt på trivsel, mestring, felles regler, faglig utfordring, mobbing, vurdering for læring og støtte hjemmefra. Både NTFK og STFK hadde lavere skår på motivasjon enn [landsgjennomsnittet](#), men NTFK hadde høyere skår på støtte fra lærere og læringskultur. STFK hadde lik skår med landsgjennomsnittet læringskultur.

9. Læringsundersøkelsen – skolen som forberedelse

	NTFK	STFK
Undervisningen i fellesfagene (norsk, engelsk, matematikk, osv.) var tilpasset faget mitt	3,1	3,0
Undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det jeg skulle lære i lærebedriften	3,6	3,5
Utstyret vi brukte på skolen var oppdatert og i god stand	3,3	3,3
Utstyret vi brukte på skolen var i god nok stand for å lære fagene	3,8	3,8
Lærerne mine hadde god innsikt i det jeg skulle møte i læretiden	3,7	3,7
Praksisen på skolen var relevant for opplæringen i arbeidslivet	3,9	3,9

Til slutt har vi hentet tall fra læringsundersøkelsen, som forteller noe om lærlingenes opplevelse av skolen som forberedelse til fagopplæringen. De to fylkene har lik gjennomsnittsskår på nesten alle spørsmålene, med unntak av fellesfagene og oppdatert utstyr, hvor NTFK hadde noe høyere skår. [Landsgjennomsnittet](#) hadde lavere skår på oppdatert utstyr. Begge fylkene hadde høyere skår på om praksisen på skolen var relevant for opplæringen i arbeidslivet.

Tannhelse

Nedenfor presenterer vi tall fra KOSTRA for tannhelse i de to fylkeskommunene. I tillegg har vi lenke til nasjonale tall, og kommenterer det i teksten.

10. Utgifter til tannhelse

	2015	2016	2015	2016
	STFK		NTFK	
Brutto investeringsutgifter tannhelsetjenesten, pr innbygger i kroner	12	31	48	50
Netto driftsutgifter, tannhelsetjenesten, pr innbygger i kroner	360	403	601	642
Netto driftsutgifter, pasientbehandling, pr innbygger i kroner	248	286	474	510
Korr. bto driftsutg., pasientbehandling, pr. person undersøkt/behandlet i kr	1820	1922	2247	2788

Kilde: KOSTRA

Tabellen viser at netto driftsutgifter til pasientbehandling målt pr innbygger øker i både i NTFK og STFK, og at økningen er omtrent lik i begge fylkene. Netto driftsutgifter til tannhelsetjenesten målt pr innbygger viser samme trend. Brutto investeringsutgifter pr innbygger viser omtrent en fordobling i STFK, mens økningen i brutto investeringsutgifter målt pr innbygger er omtrent uendret i NTFK fra 2015 til 2016. Utgiftene i pasientbehandling for [landsgjennomsnittet](#) har vært stabile i de to årene. Også for landsgjennomsnittet har det vært betydelig økning i investeringsutgifter.

11. Dekningsgrad for tannhelse

	2015	2016	2015	2016
	STFK		NTFK	
Prioriterte personer, andel undersøkt/behandlet	63,6	60,8	60,8	54,4
Barn og ungdom 3-18 år andel undersøkt/behandlet	69,1	65,9	70,4	62,6
Psyk.utviklingshemmede over 18 år undersøkt/behandlet	75,8	75,3	78,3	70,3
Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon, andel undersøkt/behandlet	75,6	66,9	56,6	54,6
Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie, andel undersøkt/behandlet	31,4	33,9	25,5	23,2
Andre prioriterte personer, andel undersøkt/behandlet	40,5	34,5	58,2	54,3
Voksente betalende klientell, andel undersøkt/behandlet	11,3	11,8	9,8	8,7
Personer undersøkt/behandlet pr. offentlig avtalt årsverk i tannhelsetjen	381	368	289	237
Prioriterte personer undersøkt/behandlet pr.offentlig avtalt årsverk	256	240	209	172

Tabell 11 viser at andelen av pasienter som er behandlet/undersøkt i de ulike prioriterte gruppene, går ned. Nedgangen er ikke like stor i alle grupper og varierer også mellom fylkene. Andel voksent betalende klientell øker litt i STFK, mens det er en reduksjon i NTFK. Antall personer totalt som er undersøkt/behandlet av tannhelsetjenesten er redusert fra 2015 til 2016, og det samme gjelder antall prioriterte pasienter.

Tallene for STFK er omtrent på nivå med landsgjennomsnittet, men andel voksne, betalende klientell som er undersøkt og behandlet er betydelig høyere for både for STFK og NTFK enn for landsgjennomsnittet.

Samferdsel

I dette avsnittet presenterer vi tall fra KOSTRA innenfor samferdselsområdet.

12. Utgifter til samferdsel.

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Netto driftsutgifter til samferdsel pr. innbygger	3756	5149	4011	5215
Andel netto driftsutgifter til samferdsel av samlede utgifter	34,3	33,4	35,8	32,8
Brutto investeringsutgifter pr. innbygger til samferdsel	2760	2505	2509	1013

De relative driftsutgiftene til samferdsel var høyere for NTFK enn for STFK i 2015 og 2016. Begge hadde nokså lik andel driftsutgifter til samferdsel, sett i forhold til de samla utgiftene for hver av fylkeskommunene. STFK hadde høyere investeringsutgifter enn NTFK. NTFK hadde høyere driftsutgifter enn [landsgjennomsnittet](#), mens STFK lå omtrent likt med snittet for landet. STFK har høyere investeringsutgifter enn landsgjennomsnittet, mens NTFK i 2016 hadde lavere investeringsutgifter.

13. Utgifter til skoleskyss

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Brutto driftsutgifter til lukket skoletransport pr. elev i lukket skoletransport	118828	38000	120353	42402

STFK hadde betydelig høyere utgifter til lukket skoletransport i 2015 og 2016, enn NTFK. Tabellen nedenfor viser at andelen elever med lukket skoleskyss har vært høyere i NTFK enn i STFK. De høye utgiftene i STFK kan forklares med organiseringen av denne type transport. Det vises til rapport fra forvaltningsrevisjon av Tilrettelagt skoleskyss i STFK, i 2017.

14. Skoleskyss - dekningsgrad

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andel skyssberettiga elever av alle elever	31,7	44,3	28,9	42,2
Andel skolereiser i skole av alle reiser	15,0	82,5	13,1	82,1
Andel elever med lukkede skoletransporter skyssberettiga elever	3,4	5,8	5,3	5,3
Andel skolereiser av alle reiser, bilruter	16,3	86,6	14,4	89,6
Andel skolereiser av alle reiser, fylkesveiferges	0,4	2,3	0,3	3,5

NTFK har hatt høyere andel elever med rett til skoleskyss, noe som virker inn på andelen av slike reiser, i forhold til alle typer reiser. Tallene for NTFK er gjennomgående høyere enn for [landsgjennomsnittet \(uten Oslo\)](#), unntaket er andel elever i lukkede skoletransporter.

15. Utgifter til fylkesveier. 1000 kroner

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andel vedlikeholdsutgifter av netto driftsutgifter	36,7	22,5	25,6	35,1
Netto driftsutgifter i kr per innbygger	1301	2724	1497	2786
Andel netto driftsutgifter for fylkesveier av netto. driftsutgifter til samferdsel i alt	34,6	52,9	37,3	53,4
Brutto investeringsutgifter i kroner per innbygger i fylkesveier	2672	2505	2422	1013
Bompengeinntjening i investering i prosent av brutto investeringsutgifter for fylkesvei	39,5	0,0	42,0	0,1
Brutto driftsutgifter i kroner per km fylkesvei	144104	124766	163490	128931

Tabell 11 viser utgifter til fylkesveier. Vi ser at andelen vedlikeholdsutgifter av alle netto driftsutgifter er like for de to fylkeskommunene, begge årene sett under ett. Når det gjelder utgiftene ellers, så har NTFK hatt høyere enhetsutgifter (utgifter per innbygger) enn STFK, og NTFK utgifter til fylkesveier har utgjort en større del av de totale samferdselsutgiftene i NTFK enn i STFK (og landet). Når det gjaldt investeringsutgiftene var disse på likt nivå i 2015, men noe høyere i STFK i 2016. For STFKs del er omlag 40 % av disse dekket inn av bompenger. Dersom vi ser på utgifter per km, så har STFK hatt høyere brutto driftsutgifter enn NTFK.

16. Dekningsgrad innen fylkesveier. Prosent

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andel fylkesvei uten fast dekke	17,1	20,8	17,1	18,4
Andel kilometer fylkesveg med dårlig eller svært dårlig dekketilstand	40,4	35,9	42,4	36,5

Tabell 12 viser dekningsgrad for fylkesveier. Pr. 2016 hadde de to fylkene nesten lik andel fylkesvei med/uten fast dekke, noe som var høyere enn for landsgjennomsnittet. Hvis vi ser på andel km fylkesvei med dårlig, eller svært dårlig dekketilstand, så var tilstanden dårligere i STFK enn i NTFK. Det var lavere enn landsgjennomsnittet.

17. Utgifter til fylkesveiferge. 1000 kroner

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andel netto driftsutgifter for fylkesveiferge av netto driftsutgifter innen samferdsel	4,4	12,8	4,1	13,3
Netto driftsutgifter per innbygger til fylkesveiferge	164	661	163	695
Netto driftsutgifter per reise, fylkesveiferge	30	410	28	434

NTFK har hatt høyere driftsutgifter til fylkesveiferge STFK. Det gjelder for enhetskostnader både per innbygger og per reise. Vi ser at utgifter til fylkesveiferge utgjør en større del av de totale samferdselskostnadene i Nord-Trøndelag, enn i Sør-Trøndelag. NTFK har også hatt høyere utgifter til fylkesveiferge enn gjennomsnittet for landet.

18. Dekningsgrad, fylkesveiferge

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Reiser pr. 1 000 innbygger, fylkesveiferge	5554	1613	5836	1603
Utseilt distanse i km pr. 1 000 innbygger	1723	1540	1751	1530
Antall kjøretøy fraktet i gjennomsnitt per Fylkesveifergesamband	153205	48333	151716	48333
Antall påstigninger i alt i gjennomsnitt per fylkesveifergesamband	290099	36667	308686	36667
Andel fylkesveifergesamband hvor antall kjøretøy som kom med ønsket avgang var 98 prosent eller høyere	66,7	0,0	100,0	100,0
Reiselengde i km, fylkesveiferge. Gjennomsnitt	7,6	7,8	7,5	7,8

Tabell 14 viser at trafikken på ferjesambandene (fylkesveiferge) har vært betydelig høyere i Sør-Trøndelag enn i Nord-Trøndelag. Utover det har fylkesveiferjetrafikken gjennomgående like kjennetegn i de to fylkene. Sammenlignet med landet er omfanget på ferjetrafikken i Nord-Trøndelag lavere, mens den er noe høyere i Sør-Trøndelag.

19. Utgifter til bilruter (rutegående buss, bil etc.)

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Netto driftsutgifter for bilruter av samlede netto driftsutgifter innen samferdsel	51,1	29,3	51,3	29,0
Netto driftsutgifter per innbygger	1919	1510	2059	1511
Netto driftsutgifter per reise	19	48	20	55

Når det gjelder bilrutetrafikken utgjør denne en større del av de totale samferdselsutgiftene i Sør-Trøndelag enn i Nord-Trøndelag. Utgiftene pr. reise er høyere i nord, mens utgiftene per innbygger er høyere i sør. Utgiftene per innbygger for NTFK er omtrent på nivå med utgiftene for landsgjennomsnittet, mens de for STFK er betydelig høyere. Når det gjaldt utgifter per reise, så var disse betydelig høyere for NTFK enn for STFK og landsgjennomsnittet.

20. Dekningsgrad bilruter (rutegående buss, bil etc)

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Reiser per 1 000 innbygger	103640	31790	105285	27268
Rutekilometer per 1000 innbygger	64011	39023	66671	38819
Kapasitetsutnyttning målt som passasjerkm/setekm, bilruter	35,5	..	36,8	30,9

Kilde: kostra

Tabell 16 viser at omfanget av reiser per innbygger var betydelig høyere i Sør-Trøndelag, sammenlignet med Nord-Trøndelag, i 2015 og 2016. STFK hadde, per 2016 en noe bedre kapasitetsutnyttning enn NTFK.

21. Utgifter til båtruter

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andel netto driftsutgifter for båtruter av samla netto driftsutgifter til samferdsel	7,6	4,2	4,9	3,2
Netto driftsutgifter per innbygger	285	214	198	167
Netto driftsutgifter per reise	145	..	102	175

Kilde: kostra

Utgiftene til båtruter har utgjort noe høyere andel av samferdselsutgiftene i STFK enn i NTFK. Utgiftene har vært høyere per innbygger i Sør-Trøndelag enn i Nord-Trøndelag, mens utgiftene per reise har vært høyere i Nord-Trøndelag. Utgifter til båtruter utgjør større del av samferdselsutgiftene enn det gjør for landsgjennomsnittet.

22. Dekningsgrad, båtruter

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Reiser pr. 1000 innb., båtruter	1968	0	1935	955
Utseilt distanse i km pr. 1 000 innb., båtruter	2687	0	1717	1501
Kapasitetsutnyttning målt som passasjerkm/setekm, båtruter	35,5	..	51,1	60,1

Reiseomfanget var høyere i Sør-Trøndelag i 2016, enn i Nord-Trøndelag. Utseilt distanse var i sør lavere i 2016 enn i 2015, og omtrent på nivå med Nord-Trøndelag. Det var noe høyere kapasitetsutnyttning i Nord-Trøndelag i 2016, enn i Sør-Trøndelag. Kapasitetsutnyttelsen var høyere i Nord-Trøndelag enn for landsgjennomsnittet.

Kultur

23. Utgifter til kultursektoren

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	3,3	3,2	3,1	3,6
Netto driftsutgifter i alt til kultursektoren per innbygger i kroner, konsern	364	491	348	569
Netto driftsutgifter bibliotek per innbygger i kroner, konsern	26	43	30	53
Netto driftsutgifter museer per innbygger i kroner, konsern	99	141	98	143
Netto driftsutgifter kunstformidling per innbygger i kroner, konsern	148	167	144	265
Netto driftsutgifter kunstproduksjon per innbygger i kroner, konsern	0	3	0	2
Netto driftsutgifter idrett per innbygger i kroner, konsern	41	70	47	56
Netto driftsutgifter andre kulturaktiviteter per innbygger i kroner, konsern	49	67	30	49
Brutto driftsutgifter kultursektoren per innbygger, konsern	739	971	729	1077

Kilde: Kostra

De to fylkeskommunene har hatt tilnærmevis likt nivå på andelen av de totale utgiftene som har gått til kultur. NTFK har hatt høyere enhetsutgifter (utgifter per innbygger) til kultur enn STFK. Mens enhetsutgiftene til kultur har vært omtrent på nivå med [landsgjennomsnittet](#) i Sør-Trøndelag, har de vært en god del høyere i Nord-Trøndelag. Utgiftene til kultur har vært høyere for alle kulturområder (bibliotek, museer, kunstformidling, kunstproduksjon, idrett og andre kulturaktiviteter) i Nord-Trøndelag.

Næringsforvaltning og konsesjonskraft

24. Utgifter til næringsforvaltning og konsesjonskraft

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Netto driftsutgifter fylkeskommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft i alt pr. innbygger	292	210	240	204
Netto driftsutgifter til tilrettelegging, støttefunksjoner og finansieringsbistand for næringslivet pr. innbygger	270	215	291	251
Netto driftsutgifter til konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg pr. innb. (kr), konsern	0	-15	-13	-47
Nto driftsutg., tilrettelegg., støttefunksj. og finansieringsbistand for næringslivet i pst. av saml. nto driftsutg., konsern	2	1	3	2

Kilde: kostra

Dette området utgjør omtrent 2-3 % av fylkeskommunens totale utgifter. Sammenlignet med landsgjennomsnittet, så har STFK og NTFK hatt nokså likt nivå på disse utgiftene, og et høyere utgiftsnivå enn [landet, uten Oslo](#). Inntektene fra konsesjonskraft/kraftrettigheter mm. har vært lavere enn for landsgjennomsnittet.

25. Utgifter til areal- og samfunnsplanlegging, kulturminne, natur og nærmiljø

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging kulturminner, natur og nærmiljø	26	151	-166	127
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging kulturminner, natur og nærmiljø som andel av totale netto driftsutgifter	0,2	1,0	-1,5	0,8
Netto driftsutgifter lokal og regional utvikling per innbygger	18	86	-187	91
Netto driftsutgifter friluftsliv per innbygger	2	21	1	-12
Netto driftsutgifter kulturminnevern per innbygger	5	44	20	48
Brutto driftsutgifter fysisk planlegging, kulturminnevern, natur og nærmiljø per innb	112	250	127	242
Brutto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger., konsern	70	111	77	113
Brutto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger., konsern	2	37	1	25
Brutto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger., konsern	40	101	49	104

Vi ser at det er forholdsvis store forskjeller mellom de to fylkene i driftsutgifter til dette området. Forklaringen ligger i at Sør-Trøndelag har hatt høyere inntekter i form av uutnytt

tilskudd innenfor regional utvikling. Ellers ser vi at NTFK har hatt høyere utgifter innenfor alle delområdene (kulturminne, friluftsliv, regional utvikling).

26. Andel søknader om og dispensasjoner, samt registreringer

	2015		2016	
	STFK	NTFK	STFK	NTFK
Andel søknader om dispensasjon fra KML om vedtaksfredet kulturminne som ble innvilget	100	100	100	100
Andel dispensasjoner etter kulturminneloven i forhold til fredete kulturminner	4	10	4	11
Andel arkeologiske registreringer gjennomført i forhold til tiltak/planer mottatt	26	39	23	26
Andel av gjennomførte registreringer hvor det ble påvist ikke tidligere kjente automatisk fredete kulturminner	30	16	35	20
Andel av gjennomførte registreringer der det ble krevd kostnadsdekning etter KML§ 10	77	87	77	73
Andel arkeologiske registreringer gjennomført i mindre, private tiltak i forhold til tiltak mottatt	8	42	5	35

I NTFK utgjør andelen dispensasjoner fra fredete kulturminner omlag 10 %, mens det for STFK utgjør 4 %. For begge fylkeskommunene har alle søknader om dispensasjon fra fredet kulturminne blitt innvilget. For NTFKs del er det gjennomført større andel registreringer i mindre, private tiltak, i forhold til mottatte tiltak.

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

